

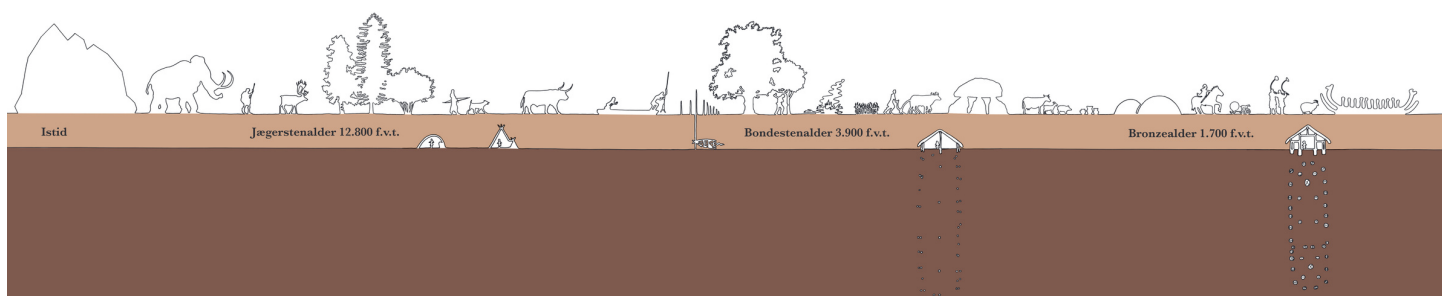
Vejledning til bygherrer

om arkæologi og Museumsloven

ArkVest er et arkæologisk samarbejde mellem Vardemuseerne og Ringkøbing Fjord Museer. Som statsanerkendte museer har disse ansvaret for arkæologiske undersøgelser i Varde og Ringkøbing-Skjern Kommuner. Museumsloven angiver præcise retningslinjer for, hvordan det arkæologiske arbejde skal udføres på statens vegne.

Vi graver, formidler og forsker i vores fælles fortidsminder.

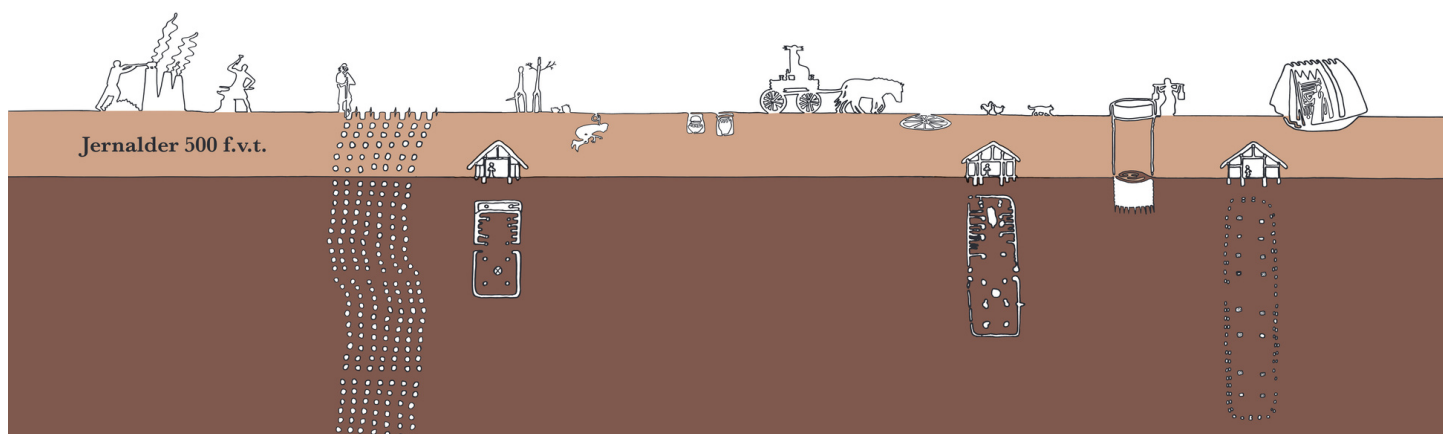
Hvad er et fortidsminde?

Der er to slags fortidsminder; de synlige og de usynlige. Gravhøje er et eksempel på synlige fortidsminder, som ses mange steder i det danske landskab. Disse fortidsminder er fredede.

De usynlige fortidsminder gemmer sig derimod under mulden og kan først ses, når overjorden fjernes. Nutidens arkæologer beskæftiger sig næsten udelukkende med de usynlige fortidsminder, som rummer værdifulde oplysninger om bosættelser, begravelser og livsbetingelser gennem hele historien. De usynlige fortidsminder er beskyttet af Museumsloven og må aldrig beskadiges uden forudgående arkæologisk undersøgelse.

Som bygherre beskytter du de skjulte fortidsminder ved at kontakte dit lokale museum - ArkVest - ved ethvert anlægsarbejde. De arkæologiske undersøgelser sikrer eventuelle fortidsminder for eftertiden.

Find dit område eller søg rundt i hele landet efter fortidsminder på [Fund & Fortidsminder](#). Vær opmærksom på at kortlægningen ikke er komplet. Der vil altid kunne gemme sig skjulte, uregistrerede fortidsminder.

Hvad skal der ske?

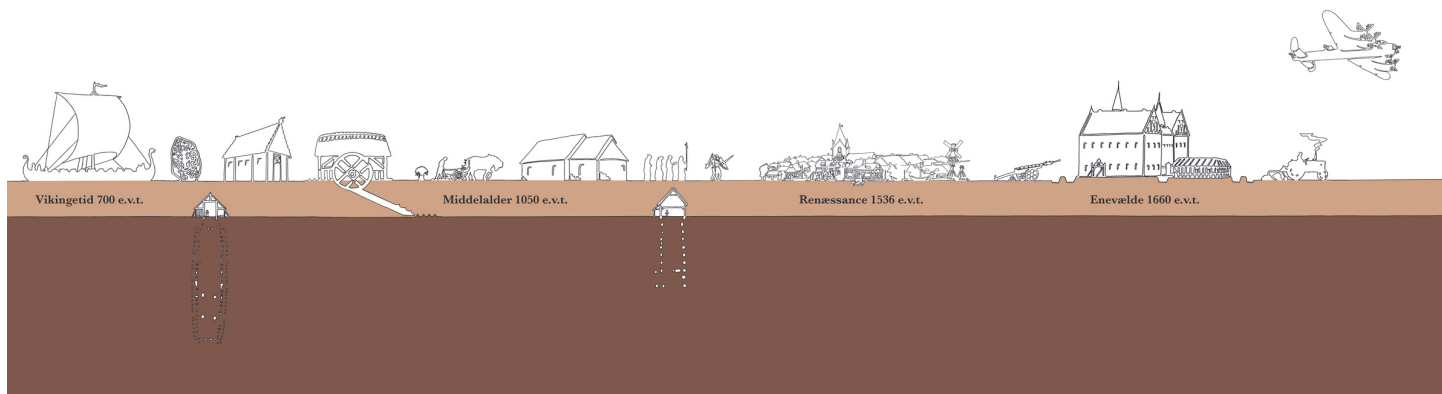
Det er en god idé at kontakte ArkVest så snart der planlægges anlægsarbejde. Jo tidligere vi får sagen til gennemgang, des hurtigere afklaring og afvikling.

På baggrund af din henvendelse vil vi vurdere, om det er nødvendigt at foretage en forundersøgelse inden jordarbejdet. Ved at kontakte ArkVest inden byggestart kan vi sammen tilrette planerne og så vidt muligt undgå forsinkelser. Vi tilstræber at finde den bedste løsning med dig som bygherre.

Jordarbejde defineres som arbejder, der kommer i kontakt med jorden, eller på anden måde påvirker jorden, for eksempel arbejder som dybdepløjning i landbruget eller ved skovrejsning, entreprenørarbejder ved udgravninger til bygninger eller anlægsarbejder i forbindelse med vej- og baneanlæg, råstofindvinding, rør- og kabelnedlægninger i forbindelse med forsyningsvirksomhed m.v., samt kørsel med tunge maskiner og andet materiel, hvor jordoverfladen opkøres eller overjorden sammenpresses (traktose).

Ved en forundersøgelse afgraves muldlaget maskinelt i tre meter brede søgegrøfter, hvor vi laver en vurdering af ca. 20% af arealet. På den måde kan omfanget, værdien og karakteren af fortidsminderne vurderes (hvis der er nogen). Forundersøgelsen kan resultere i et frigivelsesbrev, hvis der ikke er væsentlige fortidsminder. Hvis der gøres væsentlige fund, vil næste skridt være udgravning.

Hvis der er væsentlige fortidsminder på (dele af) området, er der mulighed for at flytte eller tilrette projektet, så udgravning helt eller delvist undgås. Alternativt udarbejder vi et budget for den maksimale pris, du som bygherre kommer til at betale. Budgettet skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen og af bygherre. Herefter gennemføres udgravningsarbejdet.

Ved udgravning undersøger vi de områder, der på baggrund af forundersøgelsen er indstillet. Udgravningen vil afsløre de skjulte fortidsminder og spor gennem alle tider: alt fra stenalder til nutid undersøges og dokumenteres.

Hvornår kan jeg komme i gang?

Projektet kan igangsættes, når alle de arkæologiske undersøgelser er afsluttet. I praksis kan det dog ofte lade sig gøre at finde en fælles løsning, hvor anlægsarbejdet afvikles i etaper samtidig med, at andre områder stadig undersøges af arkæologerne. Jo tidligere i planlægningen vi er inddraget, jo større er chancen for, at arbejdet ikke forsinkes.

Omkostninger

Forundersøgelse af arealer mindre end 5.000 m² er uden omkostning for bygherre. I de middelalderlige bykerner i Varde og Ringkøbing skal bygherre dog finansiere forundersøgelser og udgravninger uanset arealforholdet.

Det er omkostningsfrit for bygherre, hvis arealet tidligere er frigivet i en museal udtalelse.

Bygherre afholder (som udgangspunkt) udgiften til arkæologiske undersøgelser på arealer over 5000 m². En undtagelse er fortidsminder, der dukker op ved almindelig landbrugsdrift eller almindelig skovdrift. Hvis det sker, skal det anmeldes til ArkVest, som vil foretage de nødvendige arkæologiske undersøgelser uden udgift for bygherre.

Tilskudsmuligheder

Vurderer Slots- og Kulturstyrelsen, at en arkæologisk undersøgelse vil blive særlig bekostelig i forhold til bygherres øvrige udgifter til det planlagte anlægsarbejde, kan der bevilges et økonomisk tilskud. Det forudsætter dog, at der inden byggestart er anmodet om udtalelse fra ArkVest.

Værdiskabelse mellem bygherre og ArkVest

Kulturarven og arkæologien kan fungere som værdiskabelse mellem museum og bygherre. Arkæologien og historierne om vores fortid kan anvendes i bygherres markedsføring, branding og kommunikation og dermed skabe merværdi og kulturel identitet. Vi står altid klar til at formidle.

Følg med i vores arbejde

KLIK FOR AT BLIVE SENDT DIREKTE TIL:

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Hjemmeside](#)

Nyttige links

Slots- og Kulturstyrelsen: [!\[\]\(10f8862fc183b400327470ea85afe9ae_img.jpg\) Introduktion for bygherre](#)

Museumsloven: [!\[\]\(e1d6102fe77919492c04879c8450f1f5_img.jpg\) LBK nr 358 af 08/04/2014, Kulturministeriet](#)

ARKVEST
Arkæologi Vestjylland

E-mail: post@arkvest.dk

Adresse: Lundvej 4, 6800 Varde